

**Studium k výkonu specializačních činností v oblasti environmentální výchovy
pro koordinátory EVVO, 2017 - 2018****PÍSEMNÉ ZADÁNÍ 1. DOMÁCÍHO ÚKOLU**

Než se vydáme na dlouhou a poměrně náročnou cestu realizace EVVO (environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty) ve škole či organizaci „krok za krokem“, je potřeba se na ni náležitě připravit.

V první fázi přípravy je nezbytné podívat se na stávající situaci a ujasnit si, co máme, na čem stavíme, kam a proč vlastně jdeme.

V první části domácího úkolu popíšete současný stav EVVO ve své škole/organizaci. V případě školských zařízení ještě uděláte rozbor ŠVP z pohledu EVVO.

Ve druhé části uděláte analýzu SWOT, případně dotazníkové šetření.

JAK NA TO?**ČÁST 1**

Jste-li učitelem MŠ, ZŠ či SŠ základním dokumentem, který budete potřebovat je ŠVP Vaší školy. Důležité je vědět, že ŠVP Vaší školy nebudete do závěrečné práce opisovat, ale budete v něm vyhledávat pouze to, co má nějakou souvislost s EVVO. Pokud jste se nepodíleli na tvorbě ŠVP, požádejte o komentář či vysvětlení kolegy.

Jste-li pracovníkem neziskové organizace či SVC, prozkoumejte strategické dokumenty Vaší organizace a hledejte v nich odpovědi na následující otázky. Nemáte-li odpovídající dokumenty, zodpovězte otázky svými slovy podle skutečnosti a na základě Vaší zkušenosti.

Při plnění 1. domácího úkolu je nutné, abyste se zaměřili a popsali 2 oblasti:

a) **Podmínky pro realizaci EVVO** - vyhledáte hned v úvodní kapitole Vašeho ŠVP.

Odpovídejte si na otázku, jak je EVVO na vaší škole/organizaci v současné době realizována? Při tvorbě ŠVP jste v úvodu popisovali a z toho vyjděte:

- charakteristiku školy / organizace – z této charakteristiky by mělo vyplynout, co je výchozím stavem pro EVVO a co může být využito pro podporu EVVO? které činnosti můžete již nyní realizovat / nebo již realizujete, eventuelně co Vám chybí pro zahájení či rozvoj EVVO na škole/v organizaci? apod.
- úplnost a velikost školy / organizace – jen stručně, počet tříd, žáků

- vybavení školy / organizace – zhodnoťte z pohledu materiálního, didaktického, prostorového, technického s ohledem na EVVO, jaké máte podmínky ve škole/organizaci a v okolí školy/organizace? máte v areálu zahradu? je vybavená jen herními prvky nebo i činnostními a badatelskými? školní pozemek? nachází se vaše škola/organizace v blízkosti lesa? parku? jak se dá využít bezprostřední okolí vaší školy/organizace pro realizaci EVVO? apod.
 - charakteristika pedagogického sboru / lektorského kolektivu – velikost, kvalifikovanost, schopnosti a zkušenosti vyučujících / lektorů, kteří jsou schopni se do EVVO zapojit (nebo se již zapojují), máte jmenovaného koordinátora EVVO? jak je realizováno DVPP (další vzdělávání pedagogických pracovníků) s ohledem na EVVO? jak probíhá spolupráce při organizování akcí EVVO? apod.
 - dlouhodobé projekty a spolupráce – zapojuje se Vaše škola/organizace do takových projektů?/jste členy nějaké sítě, např. Mrkev, Mrkvička? či dalších sítí?/spolupracujete v oblasti EVVO s nějakou mezinárodní organizací? apod.
 - spolupráce s rodiči, školskou radou, NNO, zřizovatelem, místními a regionálními organizacemi, apod.
- b) **vzdělávací strategie školy/organizace** - pokuste se vyhledat v další kapitole Vašeho ŠVP a tentokrát se zaměřte pouze na strategie a cíle, které mají souvislost s EVVO (opět jsme si zkoušeli v dílničce v sobotu dopoledne).

Připomínáme, že Vaším úkolem není popisovat to, co a jak děláte (tzv. prostředky), ale to, co chcete, aby děti znaly, dovedly, uměly, dokázaly popsat, vyjádřit, apod. (tzn. cíle). V celé práci budeme postupovat od cílů k prostředkům, tzn. musíme si definovat, co bychom chtěli, aby děti znaly, dovedly, uměly a jaké postoje by měly získat apod. a teprve později se budeme zabývat tím, jakými metodami a formami to budeme realizovat.

Co by mělo být ještě součástí rozboru ŠVP z pohledu EVVO?

Měli byste se pokusit definovat přednosti a nedostatky Vašeho ŠVP z pohledu EVVO (co děláte dobře a co se Vám úplně nezdá a chtěli byste to změnit? z jakého důvodu? co máte dobře definováno? co naopak není ve Vašem ŠVP úplně správné? co konkrétně byste ve Vašem ŠVP vypustili, přidali, upravili, apod.? jak je EVVO na Vaší škole realizována? jakým tématům v oblasti EVVO se ve Vaší škole věnujete? apod.)

V závěru se pokuste navrhnout řešení a vyjádřit svůj názor na Váš ŠVP z pohledu EVVO, napište, zda máte zpracován roční program EVVO (případně v jaké podobě? kdo ho zpracoval? nezapomeňte ani na to, zda realizujete ekologizaci provozu, jaké je Vaše zázemí a vybavení školy? jak ho využíváte? s kým spolupracujete? jak EVVO propagujete? koho aktivně do aktivit EVVO zapojujete? viz doporučené oblasti v Metodickém pokynu – obdrželi jste na prvním setkání).

Zadání části 1 domácí úlohy:

Popište současné podmínky EVVO ve své škole - udělejte rozbor ŠVP z pohledu EVVO.

Obsahové vymezení:

1. Podmínky pro realizaci EVVO
2. Vzdělávací strategie školy
3. Vlastní hodnocení ŠVP z pohledu EVVO.

ČÁST 2

Ve druhé části domácího úkolu přípravu dokončíme. Využijeme k tomu zajímavou a velmi užitečnou metodu SWOT analýzy. Vaším úkolem je analýzu SWOT ve Vaší organizaci realizovat, zapojit co nejvíce zaměstnanců a dle svých možností i zástupce rodičů, žáků, zřizovatele či spolupracujících organizací. Výstupy analýzy budou spolu s výsledky rozboru současného stavu EVVO důležitým východiskem pro formulování dlouhodobých cílů.

JAK NA TO?

1. Příprava a postup:

Využijte vašich obvyklých postupů. Analýzu můžete zařadit na poradu týmu, nebo sami seznáte lidi, o kterých si myslíte, že k tématu mají co říci. Měli byste se opravdu pokusit zapojit pestré skupiny. Na EVVO není dobré být sám ☺ Nyní máte příležitost se dozvědět, co si lidé myslí, získat jejich zkušenosti a názory a společně naplánovat co dále rozvíjet, co hýčkat a co naopak změnit, zlepšit a jak. Samozřejmě můžete narazit na negativní postoje. Lidé mají často špatnou zkušenost, protože už metodu zažili, jenže byla nesprávně vedena a oni se nedozvěděli výsledky, nevěděli proč to dělají. Někdo zase nerad používá metody s cizím názvem, někdo nemá rád nové věci. Vy znáte své prostředí nejlépe, zvolte tedy postup, který Vám pomůže a bude k užtku. V případě, že se Vám nepodaří seznat skupinu, použijte formu ankety, namalujte na panel tabulku a požádejte kolegy, aby ve volné chvíli napsali své názory. Nemusíte jim nutně říkat, že provádíte analýzu SWOT. Určitě jim ale dobře vysvětlíte co mají dělat a proč. Nabídněte jim možnost sdělit své názory – co se vám daří, co ne, co by chtěli zlepšit. V každém případě doporučujeme využít návodné otázky, či témata. Aby věděli, co všechno mapujete. Můžete k tomu použít pracovní list Realizace EVVO ve škole – analýza současného stavu dle metodického pokynu MŠMT (*najdete v příloze, zkoušeli jsme na modulu 1*).

Při práci se skupinou se snažte být vstřícní, přívětiví, objektivní, názory správně zapisujte nikoho neopravujte. Zvolte příjemné prostředí. Připravte si všechny pomůcky – tabuli, papíry, fixy, lepicí štítky, otázky. Pokud je potřeba, ptejte se: co ještě si myslíte, např. jak hodnotíte naše zapojení do projektů, účast na dalším vzdělávání, je to naše silná či slabá stránka?

Názory mohou účastníci vyjadřovat při brainstormingu, postupně podle jednotlivých částí analýzy. Někdy mají účastníci raději, pokud říkají současně slabé a silné stránky a následně příležitosti a hrozby. Někdy je potřeba pohlídat, aby slovo dostali všichni. Můžete je také vyzvat k písemnému vyjadřování – skupině rozdáte lepicí poznámkové lístky různých barev. Toto má výhodu při následném třídění podle témat. Brainstorming je živější a rozvíjí vzájemné sdělování.

Ve SWOT analýze definujete silné stránky a slabé stránky, příležitosti a ohrožení z pohledu EVVO. Vše vpisujete do připravené tabulky.

	VNĚJŠÍ PŘÍLEŽITOSTI	VNĚJŠÍ HROZBY
Vnější prostředí školy		
	SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Vnitřní prostředí školy		

Dívejte na situaci v EVVO z různých pohledů: jak je EVVO ve škole organizována, jaká je nabídka pro žáky ve vyučování i v zájmovém vzdělávání, kdo ji zajišťuje, zda má odpovídající zkušenosti, vzdělání, zda je pedagogům umožňováno vzdělávání, jaké je vybavení školy, jaké jsou podmínky uvnitř školy i v bezprostředním okolí, zda byla zahájena ekologizace provozu, s kým škola spolupracuje, zda využívá nabídku SEV, zda se žáci aktivně zapojují.

Ve chvíli, kdy je vše zapsáno texty projděte, zda jsou formulace srozumitelné. Vyhýbejte se jednoslovným vyjádřením, např. *zahrada..* to nic neznamená. *Upravená školní zahrada s přírodními prvky využívána pro výuku..* to je využitelné tvrzení.

Pokuste se podobná tvrzení spojit do jednoho tématu, např. vše co se týká pedagogů, pomůcek, zahrady, aktivit pro děti apod.

Potom vyzvete účastníky, aby přidělili tvrzením body. To je velmi oblíbená část procesu. Účastníkům rozdělíte 8 a více bodů (může to být fix, nebo barevné lepící štítky). Každý může zvolit priority s ohledem na podporu a rozvoj EVVO v organizaci a to tak, že přidělí v jednotlivých kvadrantech body: 2krát 1 bod, nebo 1krát 2 body.

Následně body sečtete, dostanete tak klíčové faktory pro úspěšný rozvoj EVVO a hlavně objektivní výstupy pro formulování dlouhodobých cílů. Pamatujte, že obecně platí: slabé stránky a hrozby je třeba eliminovat a přetavit je v silné či výhodu, silné stránky je nutné hýčkat a posilovat (jako rodinné zlato), příležitosti maximálně využít.

2. Co s výsledky SWOT analýzy

Celou analýzu přepište do tabulky - bude součástí závěrečné práce. Nezapomeňte za každý názor v závorce vyčíslit kolik získal bodů. Stručně popište, jak jste SWOT analýzu dělali, jak jste postupovali, které skupiny (učitelé, žáci, provozní pracovníci, rodiče, zástupce zřizovatele) a v jakém počtu jste zapojili? Co se Vám dařilo? Co bylo obtížné?

Stručně vyhodnotíte, co je podstatné, z čeho budete vycházet při stanovení cílů. To znamená, že označíte tzv. klíčové/kritické faktory, které určí další směřování EVVO – stanovování výchově vzdělávacích a organizačních cílů v EVVO. Můžete například uvést: *Silnou stránkou naší školy v oblasti EVVO je jmenování koordinátora EVVO, který studuje specializační studium... Příležitostí je nabídka výukových programů TD.*

Výsledky budou pravděpodobně směřovat do následujících oblastí:

- a) Činnosti/programy/aktivity
- b) Management/řízení EVVO (plánování, hodnocení, koordinace)
- c) Lidé (vedení, tým školy, vzdělávání, motivace a spolupráce)
- d) Finanční prostředky (finanční zdroje, rozpočet, možnosti získávání finančních prostředků)
- e) Provoz a vybavení (učebny, laboratoře, zahrada, pomůcky, ekologizace provozu, školní jídelna)
- f) Vnější vztahy (spolupráce v komunitě, s organizacemi v okolí, propagace, komunikace s veřejností)

ZADÁNÍ části 2 – analýza SWOT

Vypracujte analýzu SWOT - analýzu podmínek pro EVVO ve své škole

Obsahové vymezení:

Stručný popis, jak jste SWOT analýzu dělali (porada, anketa, setkání k EVVO apod.), jak jste postupovali (popis procesu), které skupiny (učitelé, žáci, provozní pracovníci, rodiče, zástupce zřizovatele) a v jakém počtu jste zapojili? Co se Vám dařilo? Co bylo obtížné?

Uveďte, co je podstatné, z čeho budete vycházet při stanovení cílů. To znamená, že v jednotlivých kvadrantech označíte tzv. klíčové/kritické faktory, které určí další směřování EVVO – stanovování výchově vzdělávacích a organizačních cílů v EVVO. Tyto vypište.

Doložte přepisem reálnou tabulku analýzy SWOT (přepis výstupů, statistické vyjádření bodování u jednotlivých tvrzení), můžete doložit i fotografie.

Poznámka: pokud si přeci jenom nevíte rady s prvním domácím úkolem, nezoufejte, budete mít možnost poradit se při dalším bloku studia se spolužáky a také s Vaší konzultantkou ☺.

Na další modul si nezapomeňte s sebou vzít písemně zpracovaný domácí úkol.

Doporučená literatura k 1. domácímu úkolu:

- ✓ ŠVP
- ✓ RVP

V případě dotazů mne kontaktujte mailem.

Iva Koutná, koutna.iva@seznam.cz